

та нея. Нито един от рецензентите ѝ не пропуска да го посочи, както и не крие, че в по-голяма степен е провокиран от предисловието, а не от стиховете. Още по-точно, по техните думи, - от разминаването помежду им:

“Предговорът на П.Славейков е оскърбление за стихотворенията на П.К.Яворов.” (сп.”Ново време”, г.VIII, кн.4)

“Не е ли това една караница между “предисловие” и “стихотворения”? - пита дописникът на “Вечерна поща”, (г. XIV, бр. 877).

Д. Кьорчев нарича предговора “нелишен от мисли памфлет” (сп.”Общо дело”, г.V, кн.3), а рецензентът на “Ново време” го определя като “надут, високомерен, достигащ до цинизъм” (цит.реч.).

“Преди читателят да има удоволствието да поизпита душевна наслада от хубавия стих на поета, ще трябва да попита - позволена ли му е тая чест от предговора на стихотворната сбирка.” - иронизира под псевдоним възмутен критик (сп.”Общо дело”, г.IV, кн.5).

Всъщност възмущението е всеобщо. Скandalът е налице. Очакван и грижливо подготвян от “Мисъл”, той е превърнат в част от културната политика на кръга. Във всички тези рецензии (далеч по-многобройни, отколкото за първата Яворова сбирка) обидата от предговора избухва в отказ да се приеме друг образ на поета. Четенето на Яворовите стихотворения в различна перспектива, подменените акценти в лириката му се възприемат като посегателство. Отново се превърта познатата фразеология за “пееца на народа”.

Литературната система се оказва твърде консервативна по отношение на решимостта си да охранява определени канонизирали се представи, но и достатъчно лабилна, за да бъдат те оспорени от различно критическо изговаряне. Това е постигнало предисловието на Славейков. Иронично Славейков перифразира оценките на критиката за “Стихотворения” (1901) и сякаш гръмогласно се изсмива: “поврага с тях, те казват същото горе-долу със същите думи”. Това същото е: “Социалната тъга - оная спукана цигулка, на която се свирят най-изтърканите мелодии.”

С гръмогласната си реторика, с невъздържания си език, още